

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

شماره ۱۹۹۱۸۴
تاریخ ۱۴۰۴ / ۷ / ۱۳
تاریخ ۱۳۹۷ / ۰۶ / ۰۶

سند راهبرد ملی پیشرفت صنعتی و ارتقای زنجیره‌های ارزش کشور

۱- مقدمه:

سند راهبرد ملی پیشرفت صنعتی و ارتقای زنجیره‌های ارزش کشور به استناد بند (ت) ماده (۴۸) قانون برنامه پنج‌ساله هفتم پیشرفت جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۴۰۳، چارچوبی کلان و جامع برای پیشرفت صنعتی ایران در افق برنامه هفتم پیشرفت است که در راستای تحقق فرمایشات رهبر معظم انقلاب اسلامی در بهمن ماه سال ۱۴۰۰، مبنی بر ضرورت تدوین نقشه راهبردی صنعت به‌منظور مدیریت، هدایت، نظارت و حمایت از تولید ملی، طراحی شده است. هدف اصلی این سند، ترسیم خطوط راهبردی مشخص و ارائه مأموریت‌های محوری در حل ابرچالش‌های درونی و بیرونی بخش صنعت و همچنین بهره‌گیری از استعدادها و فرصت‌های بی‌شمار کشور است تا ضمن تقویت زیربناهای صنعتی، به بهبود کیفیت و ارتقای زنجیره‌های ارزش در صنایع مختلف کشور کمک نماید. این سند با هدف ایجاد انسجام سیاستی برای پیشرفت صنعتی کشور، هم‌افزایی میان بخش‌های مختلف اقتصادی با بخش صنعت در سطوح کلان، بخشی و بنگاهی، بهره‌گیری از ظرفیت‌های نوآوری و فناوری و ارتقای جایگاه تولیدات داخلی در بازارهای منطقه‌ای و جهانی تهیه شده است تا بتواند ضمن پاسخگویی به نیازهای اقتصادی، اجتماعی و محیط زیستی کشور بر نقش محوری و توان بخش‌های غیردولتی و خصوصی در رفع ابرچالش‌های موجود و تبدیل آن به فرصت‌های نوآورانه اقدام کند و زمینه تحقق جهش صنعتی کشور و توسعه اقتصادی متوازن را نه تنها برای دوران برنامه هفتم پیشرفت بلکه برای پیشرفت و اقتدار بلندمدت اقتصاد ایران نیز فراهم آورد.

۲- تعاریف: در این سند، اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:

۱- سند: سند راهبرد ملی پیشرفت صنعتی و ارتقای زنجیره‌های ارزش کشور.

۲- پیشرفت صنعتی: دستیابی به تحول در بخش صنعت که بتواند بستر ساز رشد اقتصادی پایدار در کشور شود. این پیشرفت باید چالش‌هایی مانند توسعه نامتوازن صنعتی، محدودیت‌های رقابت‌پذیری و دیگر ابرچالش‌های کلیدی را برطرف کند و از سوی دیگر، فرصت‌های موجود و آینده را به گونه‌ای اثربخش شناسایی و بهره‌برداری نماید تا منجر به ارتقای جایگاه صنعتی و اقتصادی کشور شود.

۳- صنایع کارخانه‌ای: عملیات تغییر شکل فیزیکی یا شیمیایی مواد و قطعات و تبدیل آن‌ها به کالاها و مواد فراوری شده یا تکمیل شده و یا انجام خدمات در قالب یک بنگاه اقتصادی - صنعتی، گروه‌بندی آیسیک ۴ (ISIC4) متداول‌ترین نوع طبقه‌بندی فعالیت‌های اقتصادی بین‌المللی است که بخش بزرگی از آن به صنعت - ساخت اختصاص دارد.

۴- زنجیره ارزش: مجموعه عملیات زنجیروار در یک صنعت در سطوح محلی، ملی، منطقه‌ای و

بین‌المللی، برای خلق ارزش.

دفتر هیئت دولت

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

۱۱۱۱۸۴

شماره ات ۶۴۷۰۶ هـ

تاریخ ۱۴۰۴ / ۷ / ۳

۵- چالش: مشکلاتی پیچیده، نظام مند و در سطح جامعه (عمومی) هستند که لزوماً راه حل های واضح و تک بعدی ندارند.

۶- راهبرد صنعتی: به مجموعه ای از اقدامات و سیاست های صنعتی هماهنگ به شرح زیر اطلاق می شود:
الف - سیاست های عمودی (متمرکز بر رشته فعالیت های اولویت دار، فناوری ها، مکان ها یا مأموریت های خاص در راستای اهداف سند)

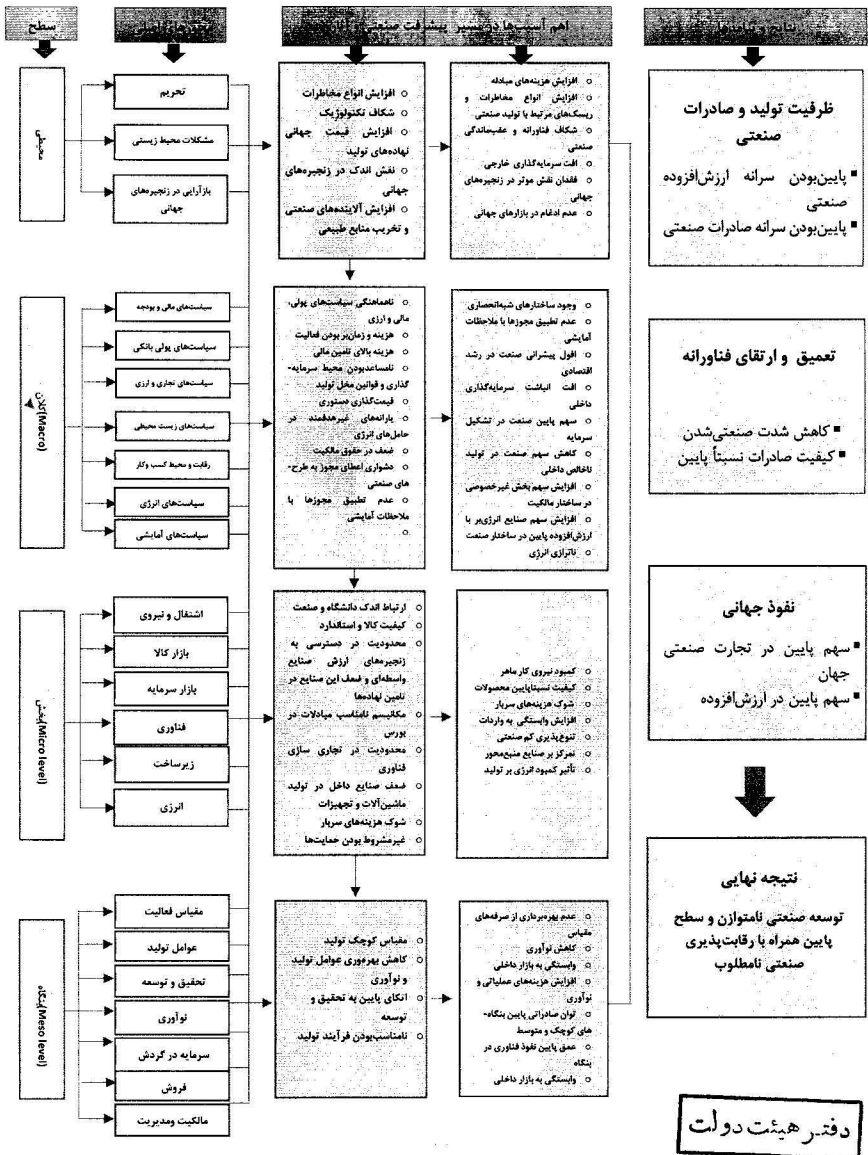
ب- سیاست های افقی (در راستای برخورداری همه بخش های اقتصادی).
پ- مداخلات دولت در طرف عرضه (با هدف ایجاد انگیزه در بخش ها و فعالیت های خاص).
ت- مداخلات دولت در طرف تقاضا (با هدف ایجاد فرصت های بازار جدید یا گسترش بازارهای موجود).

۷- کارگروه: کارگروه هماهنگی و اجرایی سازی سند راهبرد ملی پیشرفت صنعتی و ارتقای زنجیره های ارزش کشور موضوع بند (۱۳) این سند.

۸- سند بخشی رشته فعالیت های اولویت دار: سندی که مبتنی بر راهبردها، سیاست ها و مأموریت های مشخص شده در این سند، در بخش / رشته فعالیت های اولویت دار سند تدوین و در کارگروه به تصویب می رسد.

دفتر هیئت دولت

۳- آسیب‌شناسی تولید صنعتی در ایران

دفتر هیئت دولت

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

شماره ۱۹۱۱۸۴
تاریخ ۶۴۷۰۶ هـ
تاریخ ۱۴۰۴ / ۷ / ۲۳

۴- نقاط ضعف، قوت، فرصت و تهدید در پیشرفت صنعتی

نقاط قوت بخش صنعت

- ۱- رتبه نخست در منابع گازی و رتبه چهارم منابع نفتی در جهان.
- ۲- برخورداری از ۱۵ درصد از ذخایر معدنی شناخته شده جهانی.
- ۳- جایگاه نهم معادن سنگ آهن جهان (۲٪) دو درصد ذخایر)
- ۴- رتبه چهارم جهانی از منظر تنوع محصولات کشاورزی
- ۵- افزایش تعداد فارغ التحصیلان رشته‌های فنی و مهندسی
- ۶- رتبه ۲۸ ایران از منظر اندازه بازار خارجی از میان ۱۴۴ کشور جهان
- ۷- برخورداری از ۳۰ هزار بنگاه کوچک، متوسط و بزرگ
- ۸- برخورداری از بیش از ۷۰۰ شهرک صنعتی فعال

نقاط ضعف بخش صنعت (چالش درونی)

- ۱- تمرکز بر برنجیره‌های با ارزش افزوده پایین
- ۲- تنوع محدود در ساختار صنعتی
- ۳- عقب ماندگی صنعتی (سهم پایین صنایع پیشرفته در تولید و صادرات صنعتی)
- ۴- مشارکت پایین در زنجیره‌های ارزش صنعتی جهانی و منطقه‌ای
- ۵- عدم توسعه زنجیره ارزش در صنایع وابسته به منابع طبیعی و کاهش توان خلق ارزش افزوده تولیدات صنعتی
- ۶- سهم بالای رشته فعالیت‌های با فناوری پایین از ارزش افزوده و صادرات صنعتی
- ۷- بهره‌وری پایین نیروی کار صنعتی و کاهش توان اشتغالزایی بخش صنعت و خدمات متصل به آن
- ۸- تمرکزگرایی در توسعه صنعتی و عدم توسعه متوازن صنعت در مناطق مختلف کشور
- ۹- کمبود نیروی کار ماهر و متخصص و محدودیت در ساختارهای آموزشی و پژوهشی در حمایت از پیشرفت صنعتی
- ۱۰- شکل‌گیری مقیاس صنعتی کوچک و عدم بهره‌مندی از صرفه‌های ناشی از مقیاس
- ۱۱- ضعف صنایع واسطه‌ای در سازماندهی شبکه تامین صنعتی
- ۱۲- آمادگی پایین فناوریانه و وابستگی بالا به واردات و تجهیزات در بخش صنعت
- ۱۳- ضعف ابزارهای جذب سرمایه‌های خرد و کوچک در حمایت از پروژه‌های صنعتی
- ۱۴- فقدان ساختارهای مشترک برای توسعه برند ملی و کنسرسیوم‌های صادراتی
- ۱۵- وابستگی بالای بنگاه‌های صنعتی به تسهیلات بانکی کوتاه‌مدت و نبود تنوع ابزارهای مالی برای پروژه‌های توسعه‌ای

نقاط فرصت بخش صنعت

- ۱- رشد زیست‌بوم استراتژی و دانش بنیان و وجود نیروی انسانی متخصص و جوان
- ۲- ظرفیت‌ها و زیرساخت‌های قابل توجه در تولید صنعتی
- ۳- برخورداری از منابع غنی طبیعی (مواد معدنی، فلزات اساسی و نفت و گاز)
- ۴- ظرفیت‌های طبیعی ایران برای تولید انرژی‌های تجدیدپذیر
- ۵- موقعیت ژئوپلیتیکی و ژئواکونومیک ایران در منطقه و همکاری با سایر کشورها

نقاط تهدید بخش صنعت (چالش بیرونی)

- ۱- خروج سرمایه‌های صنعتی به دلیل ناپایداری اقتصاد کلان و جذابیت بخش‌های غیرمولد در جذب منابع مالی
- ۲- ناهماهنگی سیاست‌های کلان از جمله سیاست‌های پولی، مالی، ارزی و تجاری در تحقق پیشرفت صنعتی
- ۳- حمایت‌های غیرمشرط و تمرکز بنگاه‌های کشور به بازار داخلی و کم‌توجهی به توان رقابت‌پذیری و صادرات
- ۴- وجود مخاطرات و تنش‌های بین‌المللی و منطقه‌ای همچون تحریم و جنگ
- ۵- افول انباشت سرمایه در صنعت و جذابیت بخش‌های غیرمولد در جذب منابع
- ۶- ناترازی انرژی؛ افزایش فشار ناشی از محدودیت‌های ناشی از دسترسی به انرژی (برق و گاز)
- ۷- بحران آب و تامین امنیت غذایی
- ۸- تنش‌های فزاینده زیست‌محیطی
- ۹- کمبود ظرفیت زیرساخت‌های لجستیکی در پشتیبانی از تولید
- ۱۰- تداوم شرایط تولید زیر ظرفیت به واسطه رکود صنعتی و کمبود تقاضای جهانی

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

شماره ۱۱۱۱۸۴
تاریخ ۱۳۷۰/۰۶/۰۶
مکان کرج
۱۳۷۰/۰۷/۰۴

۵- اهداف کلان:

اهداف کلان سند بر اساس چالش‌های موجود و همچنین اصول مصرح در بند (ت) ماده (۴۸) قانون برنامه پنج‌ساله هفتم پیشرفت جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۴۰۳، به شرح جدول زیر است:

ناظر به چالش	ناظر به اهداف کلان
از تمرکز بر زنجیره‌های با ارزش افزوده پایین	به توسعه زنجیره‌های ارزش و افزایش عمق ساخت داخل
از تنوع محدود در ساختار صنعتی	به توسعه تولیدات متنوع، رقابت‌پذیر و صادرات‌محور
از عقب‌ماندگی صنعتی (سهم پایین صنایع پیشرفته در تولید و صادرات صنعتی)	به ارتقای جایگاه جهانی با افزایش صادرات محصولات دانش‌بنیان و گسترش فناوری‌های نوین
از ناترازی انرژی	به استقرار صنایع سبز، ارتقای بهره‌وری انرژی و استفاده از منابع تجدیدپذیر
از بحران آب و تأمین امنیت غذایی	به کشاورزی صنعتی و افزایش بهره‌وری آب
از تنش‌های فزاینده زیست‌محیطی	به کاهش آثار مخرب صنعتی‌شدن و استقرار اقتصاد چرخشی

۶- چشم انداز سند:

تبدیل ایران به کشوری تأثیرگذار در زنجیره‌های ارزش منطقه‌ای در بخش / رشته فعالیت‌های صنعتی دارای مزیت و اولویت‌دار

۷- خطوط کلی راهبردی حاکم بر سند:

در اجرای بند (ت) ماده (۴۸) قانون برنامه پنج‌ساله هفتم پیشرفت جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۴۰۳ و با توجه به تأکید رهبر معظم انقلاب بر تدوین نقشه راهبردی صنعت، خطوط کلی راهبردی حاکم بر سند به شرح زیر تعیین می‌شود:

- ۱- رعایت معیارهای آمایش سرزمین و توسعه متوازن؛
- ۲- کاهش خام‌فروشی و توسعه زنجیره‌های ارزش اولویت‌دار؛
- ۳- تحرک بخشی صادرات، انتشار فناوری‌های نوین و تکیه بر مزیت‌ها و اولویت‌های کشور؛
- ۴- ارتقای ارزش افزوده، تنوع بخشی و حضور در زنجیره‌های ارزش منطقه‌ای؛
- ۵- افزایش تاب‌آوری و پایداری در مواجهه با تحولات جهانی و منطقه‌ای؛
- ۶- تقویت نقش سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی، هدایتگری، تسهیلگری و نظارت دولت در رفع موانع پیشرفت صنعتی؛

۷- توسعه نوآوری، هوشمندسازی و همگرایی رقومی؛

۸- ارتقای رقابت‌پذیری و شکل‌گیری واحدهای بزرگ مقیاس و خوشه‌های صنعتی؛

۹- تقویت سرمایه انسانی و بهبود شاخص‌های رفاه؛

۱۰- ارتقای زنجیره‌های ارزش و افزایش سهم صنعت در رشد اقتصادی؛

۱۱- افزایش مشارکت بخش غیردولتی و آحاد مردم در پیشرفت صنعتی؛

۱۲- رعایت ملاحظات زیست‌محیطی، توسعه صنایع سبز و ارتقای بهره‌وری انرژی؛

۱۳- تقویت فرهنگ صنعتی و تقویت برند ملی.

دفتر هیئت دولت

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

شماره ۱۱۱۱۸۴
تاریخ ۱۳۰۴ / ۷ / ۱۳

۸- الگوی مورد استفاده در سند (راهبرد صنعتی مأموریت محور)

الگوی مورد استفاده در این سند، راهبرد صنعتی مأموریت محور است. در این راستا، مأموریت‌هایی برای رفع چالش‌ها بر اساس اهداف کلان در بخش پنجم و ضمن بهره‌گیری از مهم‌ترین فرصت‌های کشور، زمینه مشارکت عمومی - خصوصی و همکاری‌های بین‌سازمانی در جهت پیشرفت صنعتی کشور را با تأکید بر نقش‌آفرینی بخش‌های غیردولتی و خصوصی و رشته‌فعالیت‌های مختلف در زمان‌بندی معین فراهم می‌آورد. بخش‌های اصلی راهبرد صنعتی مأموریت محور عبارت است از:

- ۱- تعیین مأموریت‌ها متناسب با چالش‌های موجود.
- ۲- تعیین بخش‌ها و رشته صنعت‌های اولویت‌دار متناسب با مأموریت‌ها.
- ۳- تعیین سیاست‌های حمایتی و پروژه‌ها برای تحقق مأموریت‌ها.

۹- مأموریت‌ها:

- به منظور ایجاد زیست‌بومی پویا و پایدار برای رفع چالش‌های اقتصادی و صنعتی با بهره‌گیری از فرصت‌های موجود در کشور، این سند بر انجام مأموریت‌های زیر تمرکز دارد:
- ۱- توسعه زنجیره ارزش و افزایش ارزش‌آوری با تأکید بر صنایع معدنی و نفت پایه.
 - ۲- متنوع‌سازی ساختار صنعتی با تأکید بر صنایع کارخانه‌ای با فناوری متوسط.
 - ۳- توسعه صنایع و فناوری‌های پیشرفته با تمرکز بر پنجره‌های فرصت و تقاضای فناورانه داخلی.
 - ۴- رسوخ فناوری در بخش کشاورزی و صنایع غذایی.
 - ۵- افزایش بهره‌وری انرژی در راستای کاهش ناترازی انرژی.
 - ۶- توسعه صنایع سبز و بازیافت به منظور کاهش تنش‌های زیست محیطی.

دفتر هیئت دولت

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

شماره ۱۱۱۱۸۴ / ت ۶۴۷۰۶ هـ
تاریخ ۱۳ / ۷ / ۱۴۰۴

۱۰- رشته صنعت‌ها/بخش‌های اولویت‌دار، اهداف کلی و راهبردها متناسب با مأموریت‌های سند به شرح جداول زیر است:

مأموریت اول: توسعه زنجیره ارزش و افزایش ارزش‌آوری با تأکید بر صنایع معدنی و نفت پایه			
رشته صنعت/بخش	اهداف راهبردی	راهبردها	سیاست
معدن و فلزات اساسی	توسعه زنجیره ارزش معدنی با محوریت توسعه اکتشافات و ارتقای فناوری	توسعه اکتشاف در معادن	آزادسازی بهینه‌ها از انحصار دولتی سرمایه‌گذاری در فناوری‌های ژئوفیزیکی و ژئوشیمیایی کاهش ریسک سرمایه‌گذاری در حوزه اکتشاف
		ارتقای استخراج و فراوری مواد معدنی	نوسازی و بهینه‌سازی زنجیره استخراج و فراوری با تمرکز بر فناوری‌های پیشرفته سرمایه‌گذاری در فناوری‌های پیشرفته فراوری و استخراج
		توسعه صنایع معدنی با تأکید بر زنجیره مس و عناصر نادر خاکی	ساماندهی مجوزها و فرایندهای معدنی و صنایع معدنی تنوع‌بخشی به روش‌های تأمین مواد اولیه صنایع از محل بازیافت، قراضه، باطله‌ها، ذخایر کم عیار، از محل جایگزینی و تنوع بخشی مواد معدنی توسعه ظرفیت‌های بخش خصوصی در فعالیت‌های معدنی
صنایع پایین‌دست نفت، گاز و پتروشیمی	تولید محصولات با ارزش‌افزوده بالاتر و توسعه زنجیره ارزش	پرهیز از خام‌فروشی و تقویت توان ارزش‌زایی در حلقه‌های تولید	تکمیل خلأهای زنجیره ارزش داخلی توسعه صادرات محور با ارزش‌افزوده بالاتر حمایت‌های هدفمند و مشروط در راستای ارتقای نوسازی و ارتقای فناوری واحدهای پتروشیمی
		تحول در ساختار نهادی و راهبری صنعت	تشکیل نهاد تنظیم‌گر بخشی و ایجاد هماهنگی در بخش‌های مختلف زنجیره
		توسعه زیرساخت‌ها و فناوری در صنعت پتروشیمی	توسعه مراکز تحقیقاتی تخصصی در جهت افزایش قابلیت‌های فناورانه در صنعت پتروشیمی تقویت همکاری‌های بین‌المللی در زمینه انتقال فناوری و نوآوری حمایت از جذب سرمایه‌گذاری خارجی و داخلی

دفتر هیئت دولت

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

شماره / ۱۱۱۱۸۴
تاریخ ۱۴۰۳/۰۷/۰۴
تاریخ ۱۴۰۳/۰۷/۰۴

مأموریت دوم. متنوع سازی ساختار صنعتی با تاکید بر صنایع کارخانه ای با فناوری متوسط			
رشته صنعت / بخش	اهداف راهبردی	راهبرد	سیاست
لوازم خانگی	توسعه تولیدات	افزایش عمق ساخت داخل و	ایجاد و تقویت برندهای شاخص ملی با هدف توسعه صادرات
	موشمند و سبز	کاهش وابستگی به واردات	توسعه خوشه های صنعتی و تقویت زنجیره تامین داخلی قطعات
	محوریت افزایش	تقویت رقابت پذیری داخلی و	بازرنگری در تعرفه های وارداتی لوازم خانگی در جهت توسعه صادرات
نساجی و پوشاک	عمق ساخت داخل	خارجی	توسعه مراکز تحقیق و توسعه و طراحی لوازم خانگی هوشمند و کم مصرف
	و جذب فناوری		بهره گیری از ظرفیتهای همکاری های بین المللی مشترک با هدف انتقال فناوری
			تشکیل شرکتهای مدیریت صادراتی و کنسرسیوم های صادراتی با برند واحد ساخت ایران
خودرو و قطعه سازی خودرو	تمرکز بر توسعه	بهره گیری از صرفه های مقیاس	توسعه خوشه های صنعتی و ایجاد زنجیره تامین یکپارچه
	برندهای بزرگ و	توسعه بازارهای داخلی و	ادغام و تملک شرکتهای کوچک و متوسط مقیاس
	توسعه صادرات	صادراتی و گسترش برندهای	گسترش همکاری های تجاری با کشورهای منتخب از طریق موافقت نامه های دوجانبه و
خودرو و قطعه سازی خودرو	توسعه صادرات	داخلی	چند جانبه برای تامین مواد اولیه
			همکاری با برندهای خارجی و تولید مشترک رقابت پذیر
			تشکیل کنسرسیوم های صادراتی با برند واحد "ساخت ایران"
خودرو و قطعه سازی خودرو	افزایش تولید و عمق ساخت	داخلی	افزایش تنوع در ترکیب سبد و مقاصد صادراتی
	در صنعت	افزایش ظرفیتهای تولید با استفاده از فناوری های مدرن	ایجاد مراکز طراحی در اتصال به مراکز طراحی معتبر بین المللی
	بهبود کیفیت و رقابت پذیری	سرمايه گزاری مستقیم نوآوری	افزایش ظرفیتهای تولید با استفاده از فناوری های مدرن
ماشین سازی	خودروسازی مبتنی	افزایش تولید و عمق ساخت	توسعه صادرات محصول مشترک در قالب مشارکتهای راهبردی با سایر کشورها در زنجیره
	بر رقابت پذیری	داخل	ارزش
	بین المللی	بهبود کیفیت و رقابت پذیری	تقویت زینتوم نوآوری و فناوری از طریق ایجاد هم افزایی با سایر کشورها
ماشین سازی	افزایش ظرفیت تولید و به روز رسانی فناوری های تولید	توانمندسازی واحدهای تولیدی	افزایش ظرفیت تولید و به روز رسانی فناوری های تولید
	تمرکز بر تولید تجهیزات تخصصی برای صنایع اولویت دار	ماشین سازی	توسعه ماشین آلات تخصصی در حوزه های نفت، گاز و کشاورزی
	نوسازی ماشین آلات خطوط تولید (صنایع اولویت دار) در راستای تحریک تقاضا		تمرکز بر تولید تجهیزات تخصصی برای صنایع اولویت دار
ماشین سازی	تقویت زنجیره تامین از طریق خوشه سازی منطقه ای و تشکیل کنسرسیوم ماشین سازان		نوسازی ماشین آلات خطوط تولید (صنایع اولویت دار) در راستای تحریک تقاضا
			تقویت زنجیره تامین از طریق خوشه سازی منطقه ای و تشکیل کنسرسیوم ماشین سازان
			تقویت زنجیره تامین از طریق خوشه سازی منطقه ای و تشکیل کنسرسیوم ماشین سازان

دفتر هیئت دولت

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

۱۹۹۱۸۴

شماره / ۶۴۷۰۶ هـ

تاریخ

۱۴۰۴ / ۷ / ۳

مأموریت دوم، متنوع سازی ساختار صنعتی با تاکید بر صنایع کارخانهای با فناوری متوسط			
رشته صنعت / بخش	اهداف راهبردی	راهبرد	سیاست
صنعت ماشین سازی	صنعت	توسعه ابزارهای تأمین مالی نوین،	حمایت از ایجاد نهادهای تأمین مالی و ایجاد ساختار بیمه ای برای کاهش ریسک سرمایه گذاری و تضمین تولید ماشین آلات و تجهیزات بومی
	ماشین سازی	تضمین بانکی و بیمه ای	تسهیل فرایند صادرات و اصلاح مقررات و دستورالعمل ها
صنایع فراساحلی	توسعه بازار داخلی و خارجی	توسعه بازار داخلی و خارجی	گسترش مشارکتهای بین المللی با تاکید بر تولید و تحقیق و توسعه مشترک و انتقال فناوری
	تقویت اقتصاد دریامحور و گسترش زنجیره ارزش بازار داخلی	افزایش توان ساخت داخل و تبدیل ایران به مرکز تعمیرات و اوراق کشتی در منطقه	نوسازی ناوگان دریایی مدیریت پسماندهای خطرناک و بازیافت کشتی نوسازی زیرساخت های تعمیراتی و توسعه خدمات مرتبط با تعمیرات و اوراق کشتی تولید تجهیزات دریایی راهبردی
	تقویت جایگاه ایران در بازارهای بین المللی	توسعه صادرات خدمات فنی و مهندسی	توسعه صادرات خدمات فنی مهندسی با بهره گیری از ظرفیت پیمان های دوجانبه با چندجانبه نظیر اوراسیا، شانگهای و بریکس حمایت از صدور بیمه نامه و تضمین به نام صادرکننده خدمات انتقال دانش فنی، طراحی، مهندسی و پیمانکاری برای صادرکنندگان به کشورهای هدف صادراتی

دفتر هیئت دولت

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

شماره ۱۱۱۱۸۴
تاریخ ۶۴۷۰۶
تاریخ ۱۴۰۴ / ۷ / ۱۳

مأموریت سوم، توسعه صنایع و فناوری‌های پیشرفته با تمرکز بر پنجره‌های فرصت و تقاضای فناورانه داخلی			
رشته صنعت / بخش	اهداف راهبردی	راهبرد	سیاست
تجهیزات پزشکی	ارتقای جایگاه ایران در منطقه به لحاظ تولید و صادرات تجهیزات پزشکی	افزایش توان رقابتی و تولید داخلی	تقویت زیرساخت‌های تولید و ارتقای فناوری و نوآوری در تولید تجهیزات پزشکی سرمایه‌گذاری در تحقیق و توسعه تقویت زنجیره تأمین داخلی و توسعه صنایع بالادستی (کاهش وابستگی به واردات مواد اولیه) حمایت از تحرک تقاضای داخلی حمایت‌های هدفمند و مشروط (آرزی، تعرفه‌ای و ...) در راستای ارتقای فناوری و افزایش صادرات
		توسعه صادرات تجهیزات پزشکی به بازارهای خارجی	حمایت از ثبت پتنت در بازارهای هدف استانداردسازی تجهیزات پزشکی در سطح منطقه‌ای و ایجاد توافق منطقه‌ای در کشورهای همسایه توسعه برندهای ایرانی با کیفیت رقابتی و قیمت مناسب برای جذب بازارهای جهانی
تولید نرم‌افزارها، پلتفرم‌های فناوری‌های پیشرو و ماشین‌های هوشمند	توسعه زیرساخت‌های فناوری و اقتصاد دیجیتال	گذار از اقتصاد سنتی به دیجیتال	گسترش مراکز انقلاب صنعتی چهارم جهت الگوسازی و هدایت گذار از اقتصاد سنتی به دیجیتال بازتنظیم سیاست‌ها برای حمایت از افزایش ظرفیت جذب و دیجیتال‌شدن صنایع
		تقویت رقابت‌پذیری	پيوستن به کنوانسیون‌های بین‌المللی حوزه اقتصاد دیجیتال اصلاح نظام ثبت اختراع و و حمایت از تولید محصولات صنعتی بر پایه پتنت‌های مراکز داخل افزایش همکاری‌های بین‌المللی در زمینه تحقیق و توسعه و اتصال به شبکه‌های بین‌المللی توسعه خوشه‌سازی و استفاده از ظرفیت‌های مقیاس
دارو	تقویت خودکفایی و رقابت‌پذیری با تأکید بر نوآوری، تحقیق و توسعه، و ارتقای استانداردهای کیفیت	توسعه زنجیره ارزش تولید و ارتقای رقابت‌پذیری	سرمایه‌گذاری در تولید مواد مؤثره دارویی و تجهیزات مورد نیاز در صنعت داروسازی تقویت تحقیق و توسعه و ارتقای همکاری بین دانشگاه‌ها، مراکز تحقیقاتی و صنعت پاراسازی و نوسازی صنایع داروسازی برای ارتقای کیفیت محصولات و افزایش رقابت‌پذیری
		نفوذ در بازارهای صادراتی و افزایش سهم از بازارهای جهانی	ارتقای تدریجی استانداردها و پروتکل‌های اخذ مجوز تولید به سطح بازارهای صادراتی حمایت از شرکت‌های مدیریت صادراتی و کنسرسیوم‌های صادراتی
میکروالکترونیک	توسعه زنجیره راهبردی میکرو الکترونیک با تمرکز بر طراحی تراشه‌های مبتنی بر فناوری‌های نوین	ایجاد زیست بوم تحقیق و توسعه پیشرفته در صنعت میکروالکترونیک با تمرکز بر طراحی تراشه‌های مبتنی بر فناوری‌های نوین	توسعه زنجیره ارزش طراحی تراشه و تمرکز بر طراحی تراشه‌های پرکاربرد تجاری‌سازی و صادرات طراحی تراشه از طریق مشارکت در پروژه‌های بین‌المللی ایجاد دسترسی پایدار به Fab خارجی سرمایه‌گذاری و توسعه معادن و صنایع مرتبط با تولید مواد اولیه میکروالکترونیک

دفتر هیئت دولت

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

شماره ۱۱۱۱۸۴

تاریخ ۱۳۸۴/۷/۱۳

تاریخ ۱۳۸۴/۷/۱۳

ماموریت چهارم: رسوخ فناوری در بخش کشاورزی و صنایع غذایی			
رشته صنعت / بخش	اهداف راهبردی	راهبرد	سیاست
کشاورزی و امنیت غذایی	توسعه صنایع تبدیلی	افزایش سهم محصولات کشاورزی فراوری شده	توسعه کشت و صنعت‌های بزرگ با فناوری‌های بهره‌وری آب توسعه فناوری و نوآوری در کشاورزی اصلاح نظام توزیع و بازاریابی
صنایع غذایی	توسعه صادرات و تقویت برند ایرانی	تقویت کیفیت محصولات و توسعه برند	وضع استانداردهای دقیق و مطابق با آخرین استانداردهای جهانی حمایت از ایجاد مراکز فرمولاسیون و تولید نوآورانه محصول تقویت برندهای ایرانی و افزایش اعتبار جهانی محصولات
		تقویت و بهبود همکاری‌های بین‌بنگانی و افزایش قدرت رقابت‌پذیری	ادغام و تملک بنگاه‌های کوچک و متوسط جهت ایجاد بنگاه‌های بزرگ‌تر و بهره‌گیری از صرفه‌های مقیاس حمایت از جذب سرمایه‌گذاری خارجی و انتقال فناوری از طریق همکاری‌های بین‌بنگانی
		توسعه و گسترش صادرات و روابط تجاری بین‌المللی	چابک‌سازی زنجیره تأمین از طریق عقد توافقات تجاری بلندمدت با تأمین‌کنندگان بزرگ جهانی و منطقه‌ای برای تضمین تأمین به‌موقع مواد اولیه با قیمت مناسب ارتقای توان تولیدی بنگاه‌ها برای هم‌پیوندی در زنجیره‌های ارزش منطقه‌ای و جهانی

ماموریت پنجم: افزایش بهره‌وری انرژی در راستای کاهش ناترازی انرژی			
رشته صنعت / بخش	اهداف راهبردی	راهبرد	سیاست
انرژی	افزایش بهره‌وری در مصرف انرژی و رفع ناترازی انرژی	کاهش مصرف انرژی در صنایع و بهینه‌سازی تقاضا	تدوین استانداردهای ملی برای کاهش مصرف انرژی در صنایع و نظارت بر رعایت آن‌ها هوشمندسازی تجهیزات سرمایش و گرمایش و تجهیزات تولیدی انرژی بر در صنایع بازنگری در توسعه صنایع کشور مبتنی بر تنوع‌بخشی به سبد مصرف انرژی اصلاح سیاست‌های قیمتی و غیرقیمتی در صنایع انرژی‌بر
		مشارکت صنایع در کاهش مصرف انرژی سایر بخش‌ها	مشارکت صنایع در مدیریت تقاضا در ساعات اوج مصرف و توسعه بازار صرفه‌جویی
	توسعه صنایع مرتبط با انرژی‌های تجدیدپذیر و بهبود ناترازی انرژی	توسعه صنایع مرتبط با انرژی‌های تجدیدپذیر	داخلی‌سازی تجهیزات نیروگاه‌های تجدیدپذیر توسعه صنایع انرژی نو مانند پیل‌های خورشیدی و کالاهای کم‌مصرف
		مشارکت در افزایش عرضه انرژی	سرمایه‌گذاری در سیدین کوچک گاز و طرح‌های جامع‌آوری گازهای همراه به‌منظور افزایش ظرفیت تولید با تأکید بر صنایع انرژی بر توسعه ذخیره‌سازی گاز طبیعی در مخازن روزمینی سرمایه‌گذاری در تبدیل نیروگاه‌های گاز به سیکل ترکیبی

دفتر هیئت دولت

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

شماره ۱۱۱۱۸۴
تاریخ ۱۳۰۴ / ۷ / ۳

مأموریت ششم: توسعه صنایع سبز و بازیافت به منظور کاهش تنش های زیست محیطی			
رشته صنعت / بخش	اهداف راهبردی	راهبرد	سیاست
بازیافت	توسعه صنعت بازیافت به منظور کاهش فشارهای فزاینده بر محیط زیست	ایجاد زیست بوم یکپارچه و نوآورانه در صنعت بازیافت	کاهش انحصار و تقویت رقابت در صنعت بازیافت تقویت همکاری های بین المللی در راستای انتقال فناوری و جذب سرمایه گذاری خارجی حمایت از شرکت های بازیافت و استارت آپ ها برای توسعه زیرساخت های جدید و استفاده از فناوری های نوین در فرایندهای بازیافت

۱۱- اهداف کمی:

اهداف کمی این سند منطبق بر سنجده های عملکردی ماده (۲) قانون برنامه پنج ساله هفتم پیشرفت جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۴۰۳ تعیین می شود:

سنجده عملکردی	رشد متوسط سالانه
رشد بهره وری کل عوامل تولید	(۲٫۸٪) درصد (سهیم ۳۵ درصدی در تأمین رشد اقتصادی)
رشد بخش صنعت	(۸٫۵٪) درصد
رشد بخش معدن	(۱۳٪) درصد
رشد صادرات غیر نفتی	(۲۳٪) درصد

دفتر هیئت دولت

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

شماره ۱۱۱۱۸۴ / تاریخ ۶۴۷۰۶

تاریخ ۱۴۰۴ / ۷ / ۳

۱۲- الزامات، تکالیف و سیاست‌های افقی دستگاه‌های اجرایی

به منظور اجرایی شدن راهبردها و سیاست‌های رشته فعالیت‌ها و بخش‌های اولویت‌دار و مأموریت‌های مندرج در این سند در مسیر پیشرفت صنعتی و بهره‌گیری از فرصت‌های پیش‌رو، الزامات، تکالیف و سیاست‌های افقی دستگاه‌های اجرایی به شرح جدول زیر تعیین می‌گردد:

موضوع	حوزه	سیاست	دستگاه اصلی	دستگاه همکار
اقتصادی	تعرفه	اصلاح نظام تعرفه‌ای در صنایع اولویت‌دار بازنگری و تسهیل نظام مالیاتی و بیمه‌ای متناسب با صنعت	وزارت صنعت، معدن و تجارت وزارت امور اقتصادی و دارایی	سایر دستگاه‌های اجرایی حسب مورد
	بیمه و مالیات			
	بازار کار و ارتقای بهره‌وری	بازنگری در قانون کار (با نحوه اجرای آن) در راستای افزایش بهره‌وری نیروی کار فعال‌سازی ظرفیت‌های بلااستفاده در واحدهای صنعتی	وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی وزارت صنعت، معدن و تجارت	سازمان استاندارد ملی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران سایر دستگاه‌های اجرایی حسب مورد
	ارز	حمایت از واردات در مقابل صادرات توسط بنگاه‌های اقتصادی حمایت از کاهش پیمان سپاری ارزی رشته فعالیت‌های اولویت‌دار	وزارت صنعت، معدن و تجارت وزارت امور اقتصادی و دارایی	سایر دستگاه‌های اجرایی حسب مورد
	اعتبار	تأمین مالی افزایش سرمایه صندوق‌های حمایتی و ضمانتی در حوزه تولید و سرمایه‌گذاری تعریف و اتمام پروژه‌های زیر ساختی مرتبط با پیشرفت صنعتی (موارد زیرساختی چون آموزش، سلامت، مسکن، حمل و نقل و ارتباطات) توسعه فعالیت شبکه بانکی در داخل و خارج از کشور	وزارت صنعت، معدن و تجارت	بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران
	تأمین مالی	ایجاد نهاد ارتقای سرمایه‌گذاری متنوع‌سازی منابع مالی برای تقویت اهداف پیشرفت صنعتی ایجاد و توسعه نظام تأمین مالی زنجیره ارزش برای رشته صنعت‌های منتخب	سازمان برنامه و بودجه کشور بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران	وزارت صنعت، معدن و تجارت وزارت امور اقتصادی و دارایی
	نظام بانکی	هدایت اعتبارات بانکی به صنایع اولویت‌دار توسعه بانکداری تخصصی در بخش صنعت (تأمین مالی تخصصی)	وزارت امور اقتصادی و دارایی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران	وزارت صنعت، معدن و تجارت
فناوری	توزیع درآمد	بهبود توزیع درآمد بین عوامل در زنجیره تولید تا مصرف در راستای تکالیف بند (۸) ماده (۱۱۹) قانون برنامه اصلاح نظام توزیع برای سهم بری براساس ارزش افزوده ایجاد شده در زنجیره حذف واسطه‌ها در نظام توزیع برای افزایش سهم عوامل اصلی تولید از درآمدها	وزارت صنعت، معدن و تجارت وزارت جهاد کشاورزی	سایر دستگاه‌های اجرایی حسب مورد
	ارتقای فناوری	رفع موانع رشد شرکت‌های دانش بنیان دارای فناوری متوسط مقیاس ایجاد نهادهای یا پلتفرم‌های همجوشی فناوری بین شرکت‌های ایرانی و خارجی در حوزه فناوری‌های پیشرفته و نوظهور ایجاد نظام حمایت از به‌کارگیری فناوری‌های پیشرفته آموزش و ارتقای سطح دانش و مهارت سرمایه انسانی در حوزه فناوری‌های نوظهور ایجاد مناطق تخصصی جذب سرمایه آسانی هوشمند و استعدادهای داخلی و جهانی در اتصال به شبکه جهانی فناوری	معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری	وزارت صنعت، معدن و تجارت وزارتخانه‌های جهاد کشاورزی، نفت، نیرو سایر دستگاه‌های اجرایی حسب مورد

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

شماره ۱۹۱۱۸۴
تاریخ ۱۳/۷/۱۴۰۴

موضوع	حوزه	سیاست	دستگاه اصلی	دستگاه همکار
تعمیر و توسعه	حمایت از فناوری‌های بزرگ مقیاس دارای سرریز بالا به بنگاه‌های صنعتی حمایت از تحقیقات کاربردی و طرح‌های دانش‌بنیان در صنایع	وزارت صنعت، معدن و تجارت	وزارت صنعت، معدن و تجارت	وزارت صنعت، معدن و تجارت وزارتخانه‌های جهاد کشاورزی، نفت، نیرو سایر دستگاه‌های اجرایی حسب مورد
	توسعه سکوها و نهادهای پشتیبان نوآوری و فناوری به‌ویژه فناوری‌های دیجیتال در سطح رشته صنعت‌ها تسهیل حضور و استقرار شرکت‌های پیشروی خارجی در حوزه فناوری تدوین استانداردهای ملی و بین‌المللی برای تولید محصولات مبتنی بر فناوری‌های نسل چهارم	وزارت صنعت، معدن و تجارت	وزارت صنعت، معدن و تجارت	وزارت صنعت، معدن و تجارت
تعمیر و توسعه	اعمال عوارض مالیات برای تولید آینده‌های زیست‌محیطی و مشوق‌های کاهش آینده‌های زیست‌محیطی	وزارت صنعت، معدن و تجارت	وزارت صنعت، معدن و تجارت	وزارت صنعت، معدن و تجارت
	بالا بردن تاب‌آوری زنجیره ارزش از طریق شناسایی زنجیره‌های تحریم‌پذیر و تلاش برای ساخت داخل توسط سازمان‌های توسعه‌ای تأمین پایدار مواد اولیه و نیمه‌ساخته مورد نیاز بخش صنعت از طریق تعامل با سایر کشورها تقویت فرآیندهای یادگیری و توسعه قابلیت‌های فناورانه در رشته فعالیت‌های اولویت‌دار برگزیده صنعتی	وزارت امور خارجه وزارت صنعت، معدن و تجارت	وزارت امور خارجه وزارت صنعت، معدن و تجارت	وزارت امور خارجه وزارت صنعت، معدن و تجارت
	ایجاد توافقات منطقه‌ای و جهانی به‌منظور جذب سرمایه‌گذاری خارجی اصلاح نقایص قانونی و سیاستی سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی متناسب با توسعه شبکه‌های ارزش منطقه‌ای صنعت توسعه زیرساخت‌های تجاری، ترانزیت و حمل و نقل بین‌المللی انعقاد توافقات تجاری - اقتصادی منطقه‌ای برای شکل‌دادن به شبکه‌های ارزش منطقه‌ای و جهانی با مشارکت بنگاه‌های کشور	وزارت امور خارجه وزارت امور اقتصادی و دارایی وزارت صنعت، معدن و تجارت	وزارت امور خارجه وزارت امور اقتصادی و دارایی وزارت صنعت، معدن و تجارت	وزارت امور خارجه وزارت امور اقتصادی و دارایی وزارت صنعت، معدن و تجارت
	حمایت از جذب نخبگان ایرانی خارج از کشور ارتقای مهارت‌های حرفه‌ای شاغلان صنعت آموزش خلاقیت و نوآوری و درک صنعتی از دوره‌های پیش‌دبستانی و آموزش عمومی ارتقای کیفی مهارت‌های حرفه‌ای شاغلین بخش صنعت در قالب الگوی سه‌جانبه دولت - بخش خصوصی - دانشگاه توسعه نهادهای آموزش مهارتی در حوزه‌های مرتبط با انقلاب صنعتی چهارم	وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی وزارت آموزش، علوم، تحقیقات و فناوری وزارت آموزش و پرورش	وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی وزارت آموزش، علوم، تحقیقات و فناوری وزارت آموزش و پرورش	وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی وزارت آموزش، علوم، تحقیقات و فناوری وزارت آموزش و پرورش
افزایش همکاری‌های صنعتی	حمایت از شرکت‌های بزرگ برای رقابت منطقه‌ای و جهانی انضام بنگاه‌های کوچک و متوسط به بنگاه‌های بزرگ تقویت رقابت و کاهش انحصار توسعه خوشه‌های صنعتی بر مبنای تکالیف بند «ج» ماده (۴۸) گسترش همکاری‌های بین‌المللی برای انتقال فناوری	وزارت صنعت، معدن و تجارت	وزارت صنعت، معدن و تجارت	اتفاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران شورای ملی رقابت سایر دستگاه‌های اجرایی حسب مورد

دفتر هیئت دولت

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

شماره ۱۱۱۱۸۴

تاریخ ۱۳۰۶/۰۶/۰۶

موضوع ۱۳۰۴/۰۷/۰۳

۱۳- چارچوب نهادی و اجرایی سند:

۱- به منظور نظارت و تسهیل فرآیندهای مندرج در سند و تصویب پیشنهادهای لازم با رعایت قوانین و مقررات مربوط کارگروه هماهنگی و اجرایی سازی سند راهبرد ملی پیشرفت صنعتی و ارتقای زنجیره‌های ارزش کشور متشکل از وزیر صنعت، معدن و تجارت (رئیس کارگروه)، وزیر امور اقتصادی و دارایی، رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور، وزیر جهاد کشاورزی، رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، معاون علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان رئیس جمهور و رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران تشکیل می‌شود. مصوبات این کارگروه در چهارچوب قوانین پس از تصویب هیئت وزیران لازم‌الاجرا خواهد بود.

تبصره - دبیرخانه کارگروه، وزارت صنعت، معدن و تجارت خواهد بود.

۲- وزارت صنعت، معدن و تجارت و سایر دستگاه‌های اجرایی حسب مورد مکلفند:

الف- مبتنی بر راهبردها، سیاست‌ها و مأموریت‌های مشخص شده در این سند، «سند بخشی رشته فعالیت‌های اولویت‌دار» را ظرف شش ماه برای تصویب به کارگروه ارائه دهد. لازم است چارچوب سند بخشی متضمن بخش‌های زیر باشد:

الف - تبیین وضع موجود و آسیب‌شناسی.

ب- خطوط راهبردی.

پ- شاخص‌های کمی.

ت- سیاست‌های اجرایی و برنامه اقدام متناسب با راهبردهای سند.

ث- تعیین طرح (پروژه)‌های پیشران دولتی و اولویت‌دار غیردولتی.

ج- برنامه تقسیم کار ملی.

چ- الزامات اجرای «سند بخشی رشته فعالیت‌های اولویت‌دار صنعتی» (زیرساخت‌ها/منابع مالی و منابع بودجه‌ای)

۳- متناسب با الزامات، تکالیف و سیاست‌های افقی مندرج در بند (۱۲) این سند، دستگاه‌های اجرایی در بازه زمانی شش ماهه پس از ابلاغ این سند و در هماهنگی با سیاست‌های سند بخشی، سازوکارهای اجرایی در خصوص سیاست‌های افقی را به کارگروه جهت بررسی و تصویب در کارگروه و هیئت وزیران ارسال نمایند.

دفتر هیئت دولت